



شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست ۲۱ صفحه

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

بسمه تعالیٰ

تمامی وزارت‌خانه‌ها، موسسات، شرکت‌ها، نهادهای عمومی غیردولتی و استانداری‌ها

شورای عالی اداری در یکصد و شصت و دو مین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۴ بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و در راستای تحقق سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به منظور ارتقای نقش تسهیل‌گری و هدایت‌گری دولت و انجام اصلاحات در نظام اداری کشور، «نقشه راه اصلاح نظام اداری» مشتمل بر ۸ برنامه به شرح سند پیوست (ممکن به مهر دبیرخانه شورای عالی اداری) را تصویب نمود.

### ماده ۱ - عنوانین برنامه‌ها:

۱- مهندسی نقش و ساختار دولت

۲- توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری

۳- خدمات عمومی در فضای رقابتی

۴- مدیریت سرمایه انسانی

۵- فناوری‌های مدیریتی

۶- توسعه فرهنگ سازمانی

۷- صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری

۸- نظارت و ارزیابی

### ماده ۲ - تکالیف و مسئولیت‌ها:

(الف) معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور مکلف است؛ بر اساس نقشه راه پیوست، هر ساله برنامه عملیاتی لازم برای تحقق این مصوبه مشتمل بر عنوانین اقدامات، زمانبندی، دستگاه یا دستگاه‌های مسئول (اصلی و همکار) را تهیه و تا پایان آذرماه هر سال به تصویب شورای عالی اداری برساند.

(P)

۲۰۶/۹۳/۵۶۰ شاره

۱۳۹۳/۱/۲۰ تاریخ

پیش ۲۱ صفحه

جمهوری اسلامی ایران

ریس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

تبصره: برنامه عملیاتی استان‌ها هر ساله توسط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریس جمهور تهیه و تاپایان دیماه هر سال برای اجرا توسط دستگاه‌های اجرایی استان، به استانداران ابلاغ می‌شود.

ب) تمامی دستگاه‌های اجرایی مکلفند؛ مطابق با برنامه عملیاتی سالانه ابلاغی از سوی شورای عالی اداری، اقدامات لازم را طبق زمانبندی، معمول و گزارش اقدامات خود را به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریس جمهور ارایه نمایند.

وزراء و معاونان ریس جمهور، مسئول حسن اجرای این مصوبه در واحدها و دستگاه‌های زیرمجموعه خود هستند.

ج) معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریس جمهور مکلف است؛ ضمن اعمال نتایج اقدامات در نظام ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی، گزارش اجرای این برنامه را هر چهار ماه یکبار به ریس جمهور و شورای عالی اداری و حسب ضرورت در دولت ارایه نماید.

حسن روحانی  
ریس جمهور و ریس شورای عالی اداری

(۲)

۲۰۶/۹۳/۵۶۰ شماره

۱۳۹۳/۱/۲۰ تاریخ

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه شورایی عالی اداری

نقشه راه

# اصلاح نظام اداری

مبتنی بر:

سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌عالی)

اسفند ماه ۱۳۹۲



الف

(P)

شماره ۵۶۰/۹۳/۶۰

تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه شورایی عالی اداری

## فهرست

عنوان	صفحه
۱. مقدمه	۱
۲. نمایی از عناصر مؤثر در نظام مدیریت کشور (مدل مفهومی)	۳
۳. عنوانین برنامه	۴
۴. برنامه اول؛ مهندسی نقش و ساختار دولت	۵
۵. برنامه دوم؛ توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری	۷
۶. برنامه سوم؛ خدمات عمومی در فضای رقابتی	۹
۷. برنامه چهارم؛ مدیریت سرمایه انسانی	۱۰
۸. برنامه پنجم؛ فناوری‌های مدیریتی	۱۳
۹. برنامه ششم؛ توسعه فرهنگ سازمانی	۱۵
۱۰. برنامه هفتم؛ صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری	۱۶
۱۱. برنامه هشتم؛ نظارت و ارزیابی	۱۸



۲۰۶/۹۳/۵۶۰ شماره

(۱)

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی حالی اداری

بسمه تعالیٰ

### مقدمه

نظام اداری در ایران با توجه به نقش گسترده و مؤثری که در انجام امور دارد؛ یکی از زیرساخت‌های مهم توسعه محسوب می‌شود که بی‌توجهی به آن موجب آسیب‌های جبران‌ناپذیری در مسیر تحقق آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران، تحقق برنامه‌ها، رضایت مردم و ... می‌شود.

دولت‌ها همواره در سطوح مختلف و به شیوه‌های گوناگون به دنبال اصلاح نظام اداری بوده‌اند؛ لیکن به دلایلی از جمله عدم شناخت کامل ابعاد موضوع، عدم تعریف و تدقیق رویکردهای ناظر بر مدل اداره امور کشور، عدم تدوین راهبردها و راهکارهای مربوط و یا گرفتار شدن در امور جاری و روزمره، به موفقیت چندانی در اصلاحات و تحقق اهداف مورد نظر نایل نشده‌اند.

این وضعیت در شرایطی است که ساختار نظام اداری در شرایط فعلی و در بسیاری از زمینه‌ها به جای ایفای نقش محرك برای پیشرفت و توسعه کشور، مانع برای دست‌یابی به توسعه پایدار است. در این شرایط فارغ از آنکه انجام اصلاحات از یک سو، اجتناب ناپذیر و از سویی دیگر تکلیف تلقی می‌شود؛ عدم اصلاح آن علاوه بر کند نمودن مسیر پیشرفت کشور، بخش عظیمی از منابع لازم برای توسعه را نیز صرف نگهداشت خود می‌نماید و این کاستی موجب شکاف میان وضع موجود و تحقق چشم‌انداز می‌شود.

اینک با توجه به ابلاغ سیاست‌های کلی نظام اداری از جانب مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تأکید رئیس جمهور محترم مبنی بر اولویت اصلاح نظام اداری در برنامه‌ها، می‌توان به خلق ارزش‌های مشترک میان تمامی فعالان نظام اداری پرداخت و به واسطه ساز و کارهای پیوندی، زمینه انجام اصلاحات عمیق در نظام اداری به عنوان بستر و زیرساخت توسعه کشور را فراهم نمود.



شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پوست



جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی هالی اداری

به همین دلیل، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریس جمهور با بهره‌گیری از تجارت و مطالعات پیشین، اسناد بالادستی، مبانی نظری و تجربیات سایر کشورها به تبیین عناصر مؤثر در نظام مدیریت و طراحی مدل مفهومی مدیریت کشور با محوریت بخش دولتی پرداخته است. سپس بر اساس مدل مفهومی و سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری، عنوان اصلی در قالب ۸ عنوان برنامه تعیین شده است. در ادامه با توجه به سیاست‌های کلی ناظر بر هر عنوان برنامه، اطلاعات برگرفته از تحلیل محیطی و شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های وضع موجود، اهداف هر عنوان برنامه و موضوعات استراتژیک هر عنوان، تدوین شده و مناسب با هر موضوع استراتژیک، اقدامات اساسی مشخص شده است تا مبنای برای تعیین مسیر اصلاح نظام اداری در شکلی نظاممند و شفاف باشد.

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریس جمهور

دیپلماتیک  
سازمان توسعه مدیریت و سرمایه انسانی  
رئیس جمهور

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست



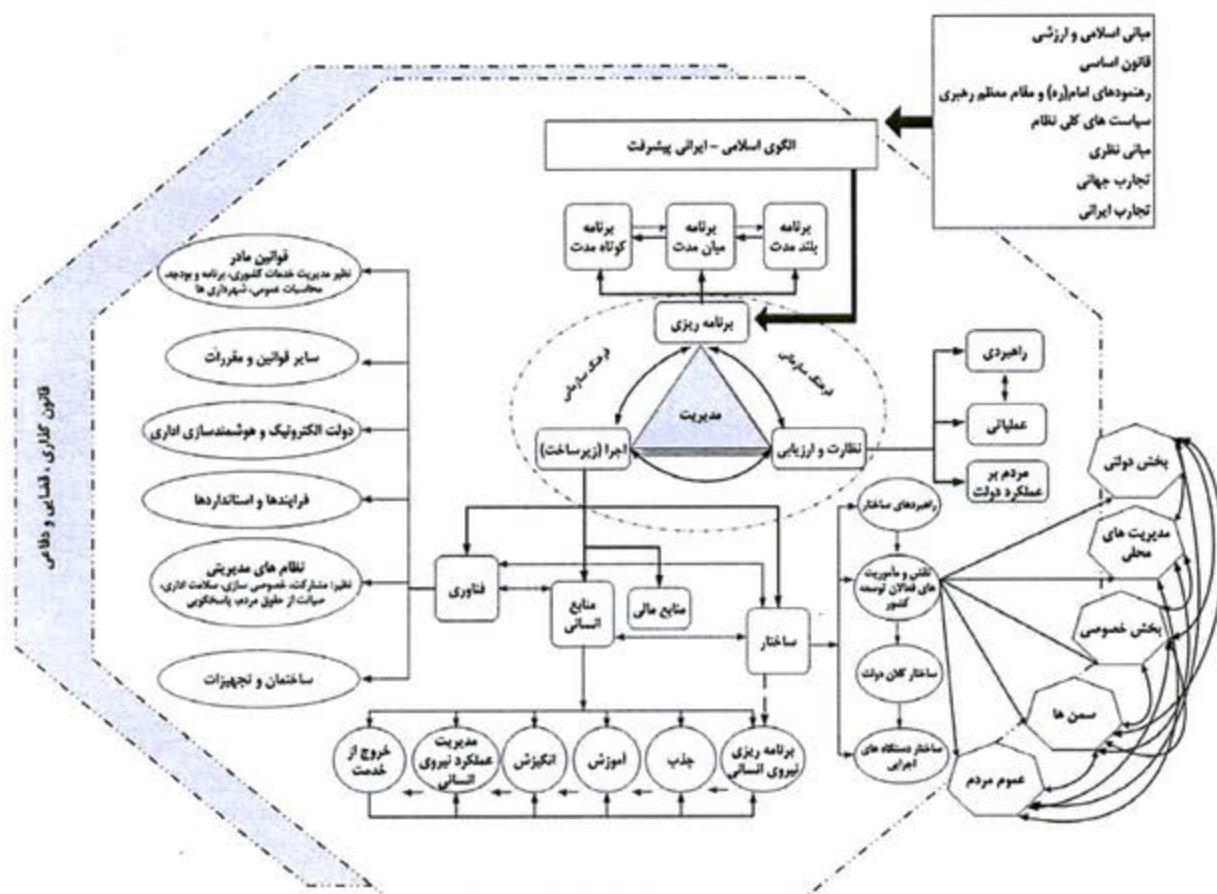
جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

با توجه به نقش طراحی مدلی مفهومی در انجام مجموعه اقدامات اصلاحی نظام مند، فرایند مدیریت مشتمل بر سه رکن برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل، مبنای شناسایی متغیرها و روابط میان آن‌ها در نظر گرفته شده است. مدل مفهومی ذیل با تأکید بر عناصر مؤثر در نظام مدیریت کشور و با تعیین دامنه ارتباطی متغیرهای تشکیل دهنده در محیط، مبنی مجموعه اقلام اطلاعاتی برای طی مسیر اصلاح نظام اداری می‌باشد.

### نمایی از عناصر مؤثر در نظام مدیریت کشور(مدل مفهومی)



(P)

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه شورایی هالی اداری

### عنوانین برنامه‌ها

۱. مهندسی نقش و ساختار دولت

۲. توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری

۳. خدمات عمومی در فضای رقابتی

۴. مدیریت سرمایه انسانی

۵. فناوری‌های مدیریتی

۶. توسعه فرهنگ سازمانی

۷. صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری

۸. نظارت و ارزیابی

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی حالی اداری

### برنامه اول

#### مهندسی نقش و ساختار دولت

#### هدف

تبیین نقش مناسب فعالان توسعه کشور و دستیابی به ساختاری تسهیل‌گر، چابک، متناسب و غیر مرکز برای دولت در تعامل با سایر فعالان (بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، مدیریت‌های محلی و مردم).

#### سیاست‌های کلی نظام اداری ۱

- چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز (بند ۱۰)
- زمینه‌سازی برای جذب و استفاده از ظرفیت‌های مردمی در نظام اداری (بند ۱۹)
- انعطاف‌پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری (بند ۱۱)
- کل نگری، همسوسازی، هماهنگی و تعامل اثربخش دستگاه‌های اداری به منظور تحقق اهداف فراخشی و چشم‌انداز (بند ۱۴)

#### موضوعات استراتژیک

- ۱- نقش فعالان توسعه کشور و چگونگی ایفای آن در ارتباط با یکدیگر.
- ۲- درجه تمرکز و حدود تقسیم وظایف دولت میان واحدهای مرکزی، استانی و محلی (شهر و روستا).
- ۳- سازماندهی دولت مطابق با نقش و مأموریت‌های تعیین شده.
- ۴- سازماندهی اجزای دولت (دستگاه‌ها) در چارچوب نقش، مأموریت‌ها و وظایف و میزان تمرکز.

#### اقدامات اساسی متناسب با هر یک از موضوعات استراتژیک

##### موضوع استراتژیک ۱- نقش فعالان توسعه کشور و چگونگی ایفای آن در ارتباط با یکدیگر

۱- تعیین نقش و مأموریت هر یک از فعالان توسعه در بخش‌های مختلف کشور.

\* سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدخله العالی)، فروردین ۱۳۸۹.



(۱)

شماره ۵۶۰/۹۳/۶۰

تاریخ ۲۰/۱۱/۱۳۹۳

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی حالی اداری

۱-۲- شناسایی ظرفیت‌ها، توانمندی‌های فعالان و ظرفیتسازی، توانمندسازی و حمایت از آنان.

۱-۳- شناسایی بنگاه‌ها، خلایف، فعالیت‌ها و واحدهای قابل واگذاری از دولت به سایر فعالان.

۱-۴- تعیین شیوه‌های مشارکت و واگذاری مانند خصوصی‌سازی، برونو سپاری، مشارکت، شراکت، واگذاری مدیریت، خرید خدمات و ... برای مصاديق خاص.

۱-۵- راهبری استقرار و نظارت بر واگذاری فعالیت‌ها و تصدی‌ها و واحدهای عملیاتی دستگاه‌ها به سایر فعالان و تدارک زیرساخت‌ها و منابع.

موضوع استراتژیک ۲- درجه تمرکز و حدود تقسیم وظایف دولت میان واحدهای مرکزی، استانی و محلی (شهر و روستا)

۱-۱- تعیین رویکردهای حاکم بر تفکیک وظایف واحدهای مرکزی، استانی و محلی.

۱-۲- تعیین و توزیع وظایف و اختیارات دولت میان واحدهای ستادی و اجرایی در تمام سطوح.

موضوع استراتژیک ۳- سازماندهی کلان دولت مطابق با نقش و مأموریت‌های تعیین شده

۱-۱- طراحی ساختار کلان دولت در سطح وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و واحدهای محلی.

۱-۲- بررسی و ساماندهی شوراهای، کمیسیون‌ها و سایر مجتمع تصمیم‌گیری در تشکیلات بخش دولت.

موضوع استراتژیک ۴- سازماندهی اجزای دولت (دستگاه‌ها) در چارچوب نقش، مأموریت‌ها و وظایف و میزان تمرکز

۱-۱- طراحی ضوابط سازماندهی دستگاه‌های اجرایی در حوزه ستادی، واحدهای استانی و واحدهای عملیاتی متناسب با ماهیت وظایف دستگاه‌های اجرایی.

۱-۲- تطبیق وضع موجود ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی با ضوابط.

دیرخانه شورایی حالی اداری

ساده‌سازی و توسعه دیریت و سریانی

رئیس جمهور

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰



تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

### برنامه دوم

#### توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری

##### ❖ هدف ❖

تسهیل و تسريع دسترسی مردم، بناگاهها، کارکنان و دستگاههای اجرایی به خدمات دولتی فارغ از زمان و مکان.

##### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری ❖

- توسعه نظام اداری الکترونیک و فراهم آوردن الزامات آن به منظور ارایه مطلوب خدمات عمومی (بند ۱۵)
- توجه به اثربخشی و کارآیی در فرآیندها و روش‌های اداری بهمنظور تسريع و تسهیل در ارایه خدمات کشوری (بند ۱۲)

##### ❖ موضوعات استراتژیک ❖

- ۱- نقشه راه دولت الکترونیک.
- ۲- راهبری و استقرار دولت الکترونیک.
- ۳- اصلاح سیستم‌ها و روش‌ها.
- ۴- تعامل الکترونیکی بین دستگاهی.
- ۵- آموزش و توانمندسازی کارکنان دولت و مردم در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات.
- ۶- پایش، سنجش و ارزیابی توسعه دولت الکترونیک در کشور.

##### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک ❖

- موضع استراتژیک ۱- نقشه راه دولت الکترونیک
- طراحی و تدوین نقشه راه دولت الکترونیک.

##### موضع استراتژیک ۲- راهبری و استقرار دولت الکترونیک

- ۱- تدوین استانداردهای لازم حقوقی، فنی و مدیریتی.
- ۲- توسعه پortal ملی، پortal‌های دستگاهی، استانی و محلی.
- ۳- ارایه خدمات اطلاع‌رسانی، تعاملی و تراکنشی از طریق پortal‌ها.



شماره ..... ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ..... ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی هالی اداری

موضوع استراتژیک ۳- مدیریت سیستم‌ها و فرایندهای سازمانی

۱-۳- طراحی نقشه راه مدیریت فرایندهای سازمانی.

۲-۳- راهبری و استقرار نقشه راه مدیریت فرایندها با تاکید بر فرایندهای اصلی و اختصاصی.

۳-۳- افزایش دسترسی مردم به ارایه خدمات از طریق مدیریت و راهبری دفاتر پیشخوان، مجتمع‌های خدمات اداری و ...

۴-۳- مدیریت بر ایجاد و راهاندازی پنجره‌های واحد ارایه خدمات و مدیریت فرایندهای مشترک بین دستگاهی با هماهنگی و مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط.

موضوع استراتژیک ۴- راهبری تعامل الکترونیکی بین دستگاهی

۱-۴- طراحی مدل، نقشه، استانداردها، ضوابط و تدوین سند تعاملات بین دستگاهی (GIF) و راهبری استقرار و استفاده از آن توسط دستگاه‌های اجرایی.

۲-۴- مدیریت ارتباط شبکه‌ای سامانه‌های الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی در شبکه ملی اطلاعات.

۳-۴- راهبری استقرار و استفاده از شناسه ملی اشخاص حقوقی برای دستگاه‌های اجرایی کشور.

موضوع استراتژیک ۵- آموزش و توانمندسازی کارکنان دولت و مردم در حوزه دولت الکترونیک

۱-۵- طراحی و راهبری اجرای آموزش مدیران، کارکنان دولت و کارشناسان واحدهای فناوری اطلاعات دستگاه‌های اجرایی و کارگزاران ارایه خدمات دولتی.

۲-۵- طراحی و راهبری اجرای برنامه فرهنگ‌سازی و توانمندسازی مردم در استفاده از خدمات الکترونیکی.

موضوع استراتژیک ۶- پایش، سنجش و ارزیابی توسعه دولت الکترونیک در کشور

۱-۶- تدوین ضوابط ارزیابی دولت الکترونیک در چارچوب ضوابط و شاخص‌های UNDP و انجام ارزیابی سالانه.

۲-۶- تدوین ضوابط و شاخص‌های ارزیابی توسعه کمی و کیفی خدمات الکترونیکی توسط دستگاه‌های اجرایی و ارزیابی و رتبه‌بندی آن‌ها.

دستگاه شورایی هالی اداری  
سازمان توسعه دیراست و سریان انسانی  
رئیس جمهور

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰



تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی حالی اداری

### برنامه سوم

#### خدمات عمومی در فضای رقابتی

##### ❖ هدف

ارایه خدمات عمومی با کیفیت برتر، قیمت مناسب و زمان کوتاه در فضای رقابتی.

##### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری

- خدمات رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایتمندی و اعتماد مردم (بند ۱۷)
- انعطاف‌پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری (بند ۱۱)

##### ❖ موضوعات استراتژیک

- زیرساخت‌های قانونی ارایه خدمات در فضای رقابتی.
- تعیین استاندارد کیفی خدمات و قیمت تمام شده در فضای رقابتی.
- استقرار نظام ارایه خدمات در فضای رقابتی (آموزش، پیاده‌سازی، نظارت و ارزیابی).

##### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

- موضوع استراتژیک ۱- زیرساخت‌های قانونی ارایه خدمات در فضای رقابتی
- تدوین قوانین و مقررات لازم برای تغییر رویکرد ارایه خدمات از فضای انحصاری به فضای رقابتی.

##### موضوع استراتژیک ۲- تعیین استاندارد کیفی خدمات و قیمت تمام شده در فضای رقابتی

- تعیین استانداردهای کیفی و قیمت تمام شده و نیز دستورالعمل‌های لازم.

##### موضوع استراتژیک ۳- استقرار نظام ارایه خدمات در فضای رقابتی (آموزش، پیاده‌سازی، نظارت و ارزیابی)

- ۱-۳- تدارک برنامه آموزشی برای مدیران واحدهای خدماتی به منظور آشنایی با این رویکرد.
- ۲-۳- تغییر رویکرد موافقنامه‌های بودجه‌ای از روش سنتی به نظام عملکردی و قیمت تمام شده.
- ۳-۳- تشویق فعالان غیردولتی برای توسعه سرمایه‌گذاری و مشارکت و همچنین تصدی مدیریت واحدهای دولتی به روش قیمت تمام شده و خرید خدمت از آن‌ها.
- ۴-۳- طراحی نظام نظارت و ارزیابی جامع از عملکرد کیفی، کمی، قیمتی و زمانی ارایه خدمات و همچنین رضایت خدمت گیرندگان در چارچوب استانداردهای تعیین شده.

شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰



جمهوری اسلامی ایران

تاریخ ۱۴۰۳/۱/۲۰

پوست

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی هالی اداری

برنامه چهارم

مدیریت سرمایه انسانی

### ❖ هدف ❖

جذب نیروی انسانی متناسب با نیازها، تعالی سرمایه انسانی و استفاده بهرهور از آنها در راستای تحقق اهداف توسعه کشور.

### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری ❖

- عدالت محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی (بند ۲)
- بهبود معیارها و روزآمدی روش‌های گزینش منابع انسانی به منظور جذب نیروی انسانی توانمند، متعدد و شایسته و پرهیز از تنگنظری‌ها و نگرش‌های سلیقه‌ای و غیرحرفاء (بند ۳)
- دانش‌گرایی و شایسته‌سالاری مبتنی بر اخلاق اسلامی و ارتقای مدیران (بند ۴)
- ایجاد زمینه رشد معنوی منابع انسانی و بهسازی و ارتقای سطح دانش، تخصص و مهارت‌های آنان (بند ۵)
- رعایت عدالت در نظام پرداخت و جبران خدمات با تأکید بر عملکرد، توانمندی، جایگاه و ویژگی‌های شغل و شاغل و تأمین حداقل معیشت با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی (بند ۶)
- زمینه‌سازی جذب و نگهداری نیروهای متخصص در استان‌های کمتر توسعه یافته و مناطق محروم (بند ۷)
- حفظ کرامت و عزت و تأمین معیشت بازنشستگان و مستمری‌بگیران و بهره‌گیری از نظرات و تجارب مفید آنها (بند ۸)
- توجه به استحکام خاتواده و ایجاد تعادل بین کار و زندگی افراد در نظام اداری (بند ۹)

### ❖ موضوعات استراتژیک ❖

۱- مدل مدیریت سرمایه انسانی بخش دولتی و راهبردهای آن.

۲- آمار و اطلاعات، برنامه‌ریزی و ساماندهی نیروی انسانی.

۳- جذب و تأمین منابع انسانی.

ویژه‌نامه شورایی هالی اداری  
حافظت توسعه‌ریزت و سرمایه انسانی  
رئیس جمهور

۲۰۶/۹۳/۵۶۰

شماره

۱۳۹۳/۱/۲۰

تاریخ

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

۴- انگیزش و جبران خدمت.

۵- آموزش و توسعه منابع انسانی.

۶- خروج از خدمت.

۷- مدیران.

### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

#### موضوع استراتژیک ۱- مدل مدیریت سرمایه انسانی بخش دولتی و راهبردهای آن

۱- شناخت و تحلیل بازار کار نیروی انسانی

۲- طراحی مدل و تدوین راهبردهای مدیریت سرمایه انسانی بخش دولتی.

#### موضوع استراتژیک ۲- آمار و اطلاعات، برنامه ریزی و ساماندهی سرمایه انسانی

۱- تدوین و استقرار نظام جامع آماری کارکنان دولت در بستر فناوری اطلاعات.

۲- تهیه و تدوین شاخص‌ها و استانداردهای نیروی انسانی بخش‌های مختلف دولت.

۳- طراحی و استقرار نظام برنامه ریزی نیروی انسانی بخش دولتی و ساماندهی نیروی انسانی موجود آن بخش.

۴- طراحی و پیاده‌سازی سامانه الکترونیکی فرایندهای مدیریت منابع انسانی بخش دولتی.

#### موضوع استراتژیک ۳- جذب و تامین منابع انسانی

۱- بازنگری و اصلاح ضوابط و فرایندهای جذب، گزینش و استخدام نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی.

۲- تدوین سازوکارهای لازم برای جذب و تامین نیروی انسانی در فضای رقابتی مبتنی بر نظام شایستگی.



۲۰۶/۹۳/۵۶۰

شماره

۱۳۹۳/۱/۲۰

تاریخ

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

موضوع استراتژیک ۴- انگیزش و جبران خدمت

۱- بازنگری مدیریت مشاغل دولتی.

۲- بازنگری نظام یا نظامهای پرداخت و جبران خدمات کارکنان بخش دولتی.

۳- بازنگری ضوابط و مقررات اداری و استخدامی ایثارگران.

موضوع استراتژیک ۵- آموزش و توسعه منابع انسانی

۱- طراحی و استقرار نظام آموزش و توسعه منابع انسانی.

۲- طراحی مدل مدیریت و برنامه‌ریزی مسیر ارتقاء شغلی کارمندان.

موضوع استراتژیک ۶- خروج از خدمت

- تدوین الگوی متناسب برای انجام خروج از خدمت (بازنشستگی، بازخریدی، از کار افتادگی و ...).

موضوع استراتژیک ۷- مدیران

۱- طراحی مدل شایستگی و نظام انتخاب و انتصاب مدیران.

۲- طراحی و استقرار نظام جانشین پروری، آموزش و توسعه مدیران.

شماره ..... ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ..... ۱۳۹۳/۱/۲۰

پوست



جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

برنامه پنجم

فناوری‌های مدیریتی

### ❖ هدف

رشد و ارتقای نظام مند تمامی عناصر نظام‌های مدیریتی کشور مبتنی بر مبانی ارزشی، نظری و منطبق با استناد فرادست.

### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری

- کل‌نگری، همسوسازی، هماهنگی و تعامل اثربخش دستگاه‌های اداری به منظور تحقق اهداف فرابخشی و چشم‌انداز (بند ۱۴)
- زمینه‌سازی برای جذب و استفاده از ظرفیت‌های مردمی در نظام اداری (بند ۱۹)
- تنظیم روابط و مناسبات اداری بر اساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، پهاداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه (بند ۲۲)
- عدالت محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری (بند ۱۳)
- دانش‌بنیان کردن نظام اداری از طریق بکارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه‌سازی اطلاعات، با ابتناء بر ارزش‌های اسلامی (بند ۱۶)

### ❖ موضوعات استراتژیک

- ۱- مدل نظام مدیریت کلان کشور.
- ۲- نظام‌های مدیریتی بخش‌های مختلف.
- ۳- نظام‌های برنامه‌ریزی.
- ۴- زیرساخت‌های اجرا (ساختار، منابع انسانی و فناوری).

### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

موضوع استراتژیک ۱- مدل نظام مدیریت کلان کشور

- ۱- شناسایی عناصر تعیین کننده و اثرگذار در نظام مدیریتی کلان کشور.
- ۲- تدوین راهبردهای هر یک از عناصر.

۳- طراحی مدل پیشنهادی (کارا، اثربخش، کل‌نگر، همسو، دانش‌بنیان و ...).

دستورخانه شورایی عالی اداری  
ماده نت تو سیدیریست و سریان انسانی  
رئیس جمهور



شماره ۵۶۰/۹۳/۲۰۶

تاریخ ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

### موضوع استراتژیک ۲- نظامهای مدیریتی بخش‌های مختلف

طراحی مدل مدیریت کلان بخش‌های:

- اجتماعی و فرهنگی (سلامت، ورزش، آموزش و پرورش، آموزش عالی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و ...)
- زیربنایی (انرژی، راه و ترابری، مسکن، محیط زیست و ...)
- اقتصادی (صنعت و بازارگانی و ...)
- امور عمومی (اقتصاد و دارایی، مدیریت و برنامه‌ریزی، امور قضایی و ...)

### موضوع استراتژیک ۳- نظامهای برنامه‌ریزی

- ۱-۳- تدوین مدل تنظیم برنامه‌های بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت.
- ۲-۳- ارزیابی و تحلیل مدل‌های موجود و احصاء تفاوت آن مدل‌ها با مدل طراحی شده.

### موضوع استراتژیک ۴- زیرساخت‌های اجرا

#### الف) ساختار

- مدل‌ها، ضوابط و قواعد (ارجاع به برنامه نقش و ساختار دولت)

#### ب) منابع انسانی

- مدل‌ها، ضوابط و قواعد (ارجاع به برنامه مدیریت سرمایه‌انسانی)

#### ج) فناوری

ج-۱- استانداردسازی کمیت نیروی انسانی در حوزه‌های عمومی و اختصاصی پرچم بخش دولتی.

ج-۲- مدل‌های مدیریتی پشتیبان مانند نظام پیشنهادات، نظامهای تصمیم‌گیری، کنترل پروژه، کنترل اهداف، نظامهای مشارکت (برون‌سپاری، خصوصی‌سازی، پیمانکاری، خرید خدمت و ...)، نظام فنی- اجرایی، زیرساخت‌های نظامهای حقوقی.

ج-۳- تدوین راهبردهای تنظیم قوانین اصلی و مادر در جمهوری اسلامی ایران مانند قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برنامه و بودجه، قانون محاسبات عمومی، قانون مدیریت محلی.

ج-۴- طراحی مدل و راهبری استقرار مدیریت دانش.

ج-۵- سایر فناوری‌ها مانند دولت الکترونیک، سلامت و فساد، صیانت از حقوق مردم، پاسخگویی و... (منظور در سایر برنامه‌های هفت‌گانه).

ج-۶- استانداردسازی تجهیزات و ساختمان در بخش دولتی.

دیرектор شورایی عالی اداری

ساده‌سازی و سریع‌سازی انسانی

رئیس جمهور

۲۰۶/۹۳/۵۶۰ شماره

۱۳۹۳/۱/۲۰ تاریخ

پوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

### برنامه ششم توسعه فرهنگ سازمانی

#### ❖ هدف

نهادینه‌سازی فرهنگ کار، خودکنترلی و امانتداری، تعلق و تعهد سازمانی، انضباط اداری، اجتماعی و مالی و خدمات دهی بی‌منت به مردم.

#### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری

- نهادینه‌سازی فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی (بند ۱)
- حمایت از روحیه نوآوری و ابتکار و اشاعه فرهنگ و بهبود مستمر به منظور پویایی نظام اداری (بند ۲۶)
- نهادینه‌سازی وجدان کاری، انضباط اجتماعی، فرهنگ خودکنترلی، امانتداری، صرفه‌جویی، ساده‌زیستی و حفظ بیت‌المال (بند ۲۱)
- قانون گرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت‌پذیری اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیقه‌ای و فردی در کلیه فعالیت‌ها (بند ۲۰)

#### ❖ موضوعات استراتژیک

- ۱- الگو و ویژگی‌های فرهنگ سازمانی مطلوب.
- ۲- سنجش، برنامه‌ریزی و ارتقای فرهنگ سازمانی.

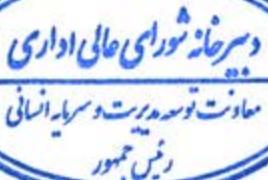
#### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

##### موضوع استراتژیک ۱- الگو و ویژگی‌های فرهنگ سازمانی

- ۱- طراحی الگوی مطلوب فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی- ایرانی و کرامت انسانی.
- ۲- تبیین عوامل و ویژگی‌های فرهنگ سازمانی مطلوب.

##### موضوع استراتژیک ۲- سنجش، برنامه‌ریزی و ارتقای فرهنگ سازمانی

- ۱- سنجش و آسیب‌شناسی وضع موجود فرهنگ سازمانی، تدوین برنامه بهبود فرهنگ سازمانی مبتنی بر اصلاح رفتار مدیران و کارکنان و اصلاح قوانین و مقررات.
- ۲- راهبری استقرار، نظارت و سنجش فرهنگ سازمانی.





شماره ..... ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ..... ۱۳۹۳/۱/۲۰

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

### برنامه هفتم

### صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری

#### ❖ هدف ❖

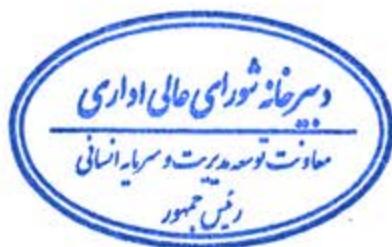
حفظ و صیانت از حقوق مردم، افزایش پاسخگویی، مسئولیت پذیری و اعتماد عمومی، ارتقای سلامت اداری و کاهش فساد

#### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری ❖

- شفافسازی و آگاهی بخشی نسبت به حقوق و تکاليف متقابل مردم و نظام اداری با تاکید بر دسترسی آسان و ضابطه‌مند مردم به اطلاعات صحیح (بند ۱۸)
- حفظ حقوق مردم و جبران خسارت‌های واردہ به اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری (بند ۲۳)
- قانون‌گرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت‌پذیری اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیقه‌ای و فردی در کلیه فعالیت‌ها (بند ۲۰)
- خدمات‌رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایت‌مندی و اعتماد مردم (بند ۱۷)
- ارتقای سلامت اداری و رشد ارزش‌های اخلاقی در آن از طریق اصلاح فرآیندهای قانونی و اداری، بهره‌گیری از امکانات فرهنگی و بکارگیری نظام مؤثر پیشگیری و برخورد با تخلفات (بند ۲۴)
- نهادینه‌سازی وجودان کاری، انضباط اجتماعی، فرهنگ خودکنترلی، امانت‌داری، صرفه‌جویی، ساده‌زیستی و حفظ بیت‌المال (بند ۲۱)

#### ❖ موضوعات استراتژیک ❖

- ۱- تبیین حقوق متقابل مردم و دولت در نظام اداری.
- ۲- برنامه‌های نظام اداری برای صیانت از حقوق مردم.
- ۳- شناخت مفاهیم و طراحی نظام جامع ارتقای سلامت و مقابله با فساد اداری.
- ۴- برنامه و راهکارهای ارتقای سلامت و مبارزه با فساد اداری و پایش اجرای برنامه‌ها.





شماره ..... ۵۶۰/۹۳/۶۰

تاریخ ..... ۱۴۰۲/۱۱/۲۰

پوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

### \* اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

#### موضوع استراتژیک ۱- تبیین حقوق متقابل مردم و دولت در نظام اداری

- ۱- تعیین پارادایم، مفاهیم و مصادیق عمومی حقوق متقابل مردم و دولت مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی.
- ۲- تعیین مصادیق اختصاصی حقوق متقابل مردم و دستگاه توسط هر یک از دستگاه‌های اجرایی بر اساس مصادیق عمومی حقوق مردم.

#### موضوع استراتژیک ۲- برنامه‌های نظام اداری برای صیانت از حقوق مردم

- ۱- تهییه برنامه عملیاتی صیانت از حقوق مردم شامل اهداف، سیاست‌ها، اقدامات و ...
- ۲- بازنگری قوانین و مقررات در جهت تثبیت حقوق مردم و پاسخگویی دستگاه‌ها و تشویق و تنبیه.
- ۳- تدوین نظامنامه جبران خسارت وارد به مردم در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری.
- ۴- راهبری و نظارت بر استقرار برنامه صیانت از حقوق مردم.
- ۵- سنجش و اندازه‌گیری میزان رضایتمندی مردم از نحوه ارایه خدمات دستگاه‌های اجرایی و تکریم ارباب رجوع.
- ۶- رتبه‌بندی دستگاه‌های اجرایی، اطلاع‌رسانی و انتشار نتایج سنجش‌ها برای عموم مردم.

#### موضوع استراتژیک ۳- شناخت مفاهیم و طراحی نظام جامع ارتقای سلامت و مقابله با فساد اداری

- ۱- تعیین پارادایم، طراحی مدل مفهومی و تهییه نقشه جامع توسعه سلامت اداری.
- ۲- تدوین مدل و ضوابط پایش و سنجش سلامت و فساد اداری.

#### موضوع استراتژیک ۴- برنامه و راهکارهای ارتقای سلامت و مبارزه با فساد اداری و پایش اجرای برنامه‌ها

- ۱- راهبری و برنامه‌ریزی استقرار نقشه جامع متناسب با نقش و سهم هر یک از فعالان.
- ۲- تنظیم برنامه اجرایی دستگاهی و راهبری استقرار آن.
- ۳- بازنگری در قوانین و مقررات با رویکرد پیشگیری، بازدارندگی و برخورد قاطع با متخلفان.
- ۴- سنجش شاخص‌ها و پایش میزان سلامت و فساد اداری.
- ۵- تعیین وضعیت و جایگاه کشور در منطقه و جهان در حوزه سلامت و فساد اداری.
- ۶- رتبه‌بندی دستگاه‌های اجرایی و اعمال سیاست‌های تشویقی و تنبیه‌ی.

دیپلم شورایی عالی اداری  
سازمان توسعه دیریست و سریان انسانی  
رئیس جمهور

شماره ..... ۲۰۶/۹۳/۵۶۰

تاریخ ..... ۱۳۹۳/۱/۲۰

پوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی هالی اداری

برنامه هشتم

ناظارت و ارزیابی

### ❖ هدف

گسب اطمینان از صحبت فرایند برنامه‌ریزی و مدیریت اجرای برنامه‌ها در راستای تحقق اهداف چشم‌انداز کشور.

### ❖ سیاست‌های کلی نظام اداری

■ کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها و شیوه‌های ناظارت و کنترل در نظام اداری و یکپارچه‌سازی اطلاعات (بند ۲۵)

### ❖ موضوعات استراتژیک

۱- ارزیابی استراتژیک پیشرفت کشور(چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام).

۲- ناظارت و ارزیابی برنامه‌های ۵ ساله توسعه کشور.

۳- ناظارت و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی.

۴- نظاممند نمودن ناظارت مردم و تشکل‌ها بر دولت.

۵- ناظارت و ارزیابی موضوعات محوری نظام اداری نظیر بهره‌وری و کیفیت، شفافیت، پاسخگویی و مشارکت مردم.

### ❖ اقدامات اساسی متناسب با موضوعات استراتژیک

موضوع استراتژیک ۱- ارزیابی استراتژیک پیشرفت کشور(چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام)

۱- تدوین معیارها، شاخص‌ها و روش ارزیابی استراتژیک پیشرفت کشور (برنامه بلند مدت) و سنجش سالانه آن.

۲- مقایسه نتایج و تحلیل دوره‌ای آن و ارایه گزارش به مراجع مربوط.

موضوع استراتژیک ۲- ناظارت و ارزیابی برنامه‌های ۵ ساله توسعه کشور

۱- تدوین الگو و نظام ارزیابی برنامه‌های ۵ ساله توسعه کشور.

۲- پایش و راهبری ارزیابی اجرای برنامه‌ها.

۳- بررسی نتایج هر دوره ارزیابی و مقایسه همراستایی آن با مسیر تحقق برنامه بلند مدت کشور.

دستورخانه شورایی هالی اداری  
سازمان تأمین اجتماعی و سریان انسانی  
رئیس جمهور

(P)

شماره ..... ۲۰۶/۹۳/۵۶\*

تاریخ ..... ۱۳۹۳/۱/۲۰

پوست

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورایی عالی اداری

موضوع استراتژیک ۳- نظارت و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی

۱-۱- تدوین نظام مدیریت عملکرد برای دستگاه‌های اجرایی.

۱-۲- راهبری استقرار نظام مدیریت عملکرد دستگاه‌های اجرایی.

۱-۳- نظارت و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی و تدوین گزارش‌های سالانه از نتایج عملکرد.

۱-۴- نظارت بر اقدامات اصلاحی، تشویقی و تنبیه‌ی دستگاه‌های اجرایی با توجه به نتایج ارزیابی عملکرد و تدوین گزارش.

موضوع استراتژیک ۴- نظام مند نمودن نظارت مردم و تشکل‌ها بر دولت

۴-۱- ایجاد سازوکارهای دریافت، بررسی و بازخورد گزارش‌های برگرفته از نظارت مردم و تشکل‌ها بر دولت.

۴-۲- مقایسه گزارش‌های حاصل از ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی با گزارش‌های دریافتی از مردم و تشکل‌ها و تدوین گزارش‌های تحلیلی.

موضوع استراتژیک ۵- نظارت و ارزیابی موضوعات محوری نظام اداری نظیر بهره‌وری و کیفیت، شفافیت، پاسخگویی و مشارکت مردم)

۵-۱- تعیین موضوعات محوری نظام اداری و تدوین نظام ارزیابی هریک از موضوعات محوری.

۵-۲- راهبری و ایجاد زیرساخت‌های استقرار نظام ارزیابی هر یک از موضوعات محوری.

۵-۳- نظارت و ارزیابی هریک از موضوعات محوری و رصد روند آن‌ها و تحلیل هر موضوع.

دیوانه شورایی عالی اداری  
سازمان توسعه دیریت و سازی انسانی  
رئیس جمهور



جمهوری اسلامی ایران

۳۸۶۰۵۶

شماره:

۱۳۹۹/۱۰/۲۷

تاریخ:

پیوست:

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورای عالی اداری

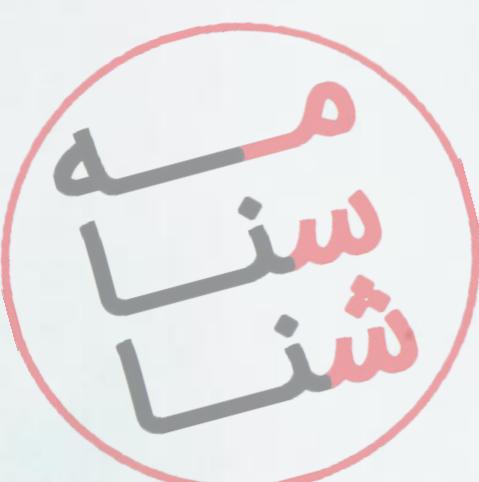
بسه تعالی

### دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

شورای عالی اداری در یکصدوهشتادوششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۴ بنا به پیشنهاد سازمان اداری و استخدامی کشور، در اجرای بند ۱۶ سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مبنی بر دانش‌بنیان کردن نظام اداری از طریق به کارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه‌سازی اطلاعات؛ بند ۱-۲ سیاست‌های کلی علم و فناوری مبنی بر مدیریت دانش و پژوهش و انسجام بخشی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی در حوزه علم و فناوری؛ به استناد بندۀای ۸ و ۱۱ ماده ۱۱۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و در راستای عملیاتی کردن برنامه پنجم برنامه جامع اصلاح نظام اداری - دوره دوم (موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۰۲۵۹۶ تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۱۴ شورای عالی اداری)؛ «دستورالعمل مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی» را به شرح پیوست (ممکن به مهر دبیرخانه شورای عالی اداری) تصویب نمود. این دستورالعمل در ۶ ماده و ۲ تبصره تایید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است.

حسن روحا  
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی اداری

رونوشت: دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) - دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر معاون اول رئیس جمهور - دفتر هیأت دولت - معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی رئیس جمهور - دفتر بازرگانی رئیس جمهور - دفتر ریاست دیوان عدالت اداری - کمیسیون امور اجتماعی مجلس شورای اسلامی - اداره کل حقوقی ریاست جمهوری - اداره کل قوانین و مقررات کشوری ریاست جمهوری - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران - دفتر هماهنگی‌های ویژه رئیس جمهور - فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران - دیوان محاسبات کشور - سازمان بازرگانی کل کشور.





جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه شورای عالی اداری

## دستورالعمل مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی

**ماده ۱** - تعاریف و اختصارات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر است:

۱- **ستاد**: ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور، موضوع مصوبه شماره ۱۳۷۷/۲/۱۹ مورخ ۱۴۰۵/۱۲/۱ مورد اشاره شورای عالی اداری.

۲- **دستگاه اجرایی**: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری.

۳- **نظامنامه مدیریت دانش**: سندی است مبتنی بر مدل مدیریت دانش که به منظور ایجاد هماهنگی، همراستایی و ایجاد وحدت رویه در اجرای مدیریت دانش شامل اهداف، اصول، ارزش‌ها، راهبردها و فرایندهای اجرایی مدیریت دانش با در نظر گرفتن ابزارها و تکنیک‌های مدیریت دانش در حوزه فرایندهای دانشی، شرح وظایف واحدهای مجری، مدل سنجش بلوغ مدیریت دانش و چارچوب سازوکارهای انگیزشی برای مشارکت کارکنان و مدیران در دستگاه‌های اجرایی، توسط سازمان اداری و استخدامی کشور ابلاغ می‌گردد.

۴- **دانش**: مجموعه‌ای از آموخته‌ها و تجارب کسب شده عینی و ضمنی مرتبط با کار از قبیل ایده‌ها و خلاقیت‌ها، مهارت‌ها، مستندات دانشی، روش‌های حل مساله، محتوای جلسات تخصصی و کارشناسی و نقد پژوهه است.

۵- **مدیریت دانش**: فرایندی نظاممند و مستمر که از طریق آن، دانش در دستگاه اجرایی شناسایی، خلق، توسعه، نگهداری، تسهیم و به کار گرفته شده و منجر به یادگیری، نوآوری، توسعه فردی، توسعه تیمی و سازمانی و ارتقای بهره‌وری می‌شود.

۶- **بلوغ مدیریت دانش**: بیانگر میزان قابلیت‌های یک سازمان در فراهم‌سازی تسهیل‌گرها، اجرای فرایندها و دستیابی به نتایج و پیامدهای مدیریت دانش است. مدل بلوغ مدیریت دانش، مراحل رشد مورد انتظار در فرایند توسعه مدیریت دانش و اقدامات مناسبی را که سازمان باید برای بهبود وضعیت کنونی خود و دستیابی به سطوح بلوغ بالاتر انجام دهد، مشخص می‌نماید.

۷- **سنجدش بلوغ مدیریت دانش**: ارزیابی سطح بلوغ دستگاه‌های اجرایی از منظر مدیریت دانش و تعیین جایگاه دستگاه‌های اجرایی در هرم بلوغ مدیریت دانش است.





جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

## تصویب نامه شورای عالی اداری

۳۸۶۰۵۶

شماره:

۱۳۹۹/۱۰/۲۷

تاریخ:

پیوست:

**ماده ۲** - راهبری مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی کشور توسط «ستاد»، با مأموریت تدوین، تصویب و ابلاغ اهداف و استراتژی‌های کلان مدیریت دانش در نظام اداری، تصویب و ابلاغ برنامه راهبردی و نقشه راه استقرار مدیریت دانش و تصویب راهبردهای توسعه سطح بلوغ، انجام خواهد شد.

**ماده ۳** - «ستاد» موظف است به منظور راهبری استقرار مدیریت دانش و برقراری تعامل سیستمی و پکارچگی با دیگر نظام‌های مدیریت و منابع انسانی و در اجرای این دستورالعمل، حداقل طی مدت ۳ ماه از تصویب آن، اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- شبکه ملی مدیریت دانش در نظام اداری را طراحی و اجرایی نموده؛ استانداردهای لازم جهت طراحی و بهره‌برداری از سیستم‌ها و نرم‌افزارهای مدیریت دانش را تدوین نماید.

۲- به منظور سنجش فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی در حوزه مدیریت دانش و نهادینه‌سازی آن، نحوه و فرایند ارزیابی دستگاه‌های اجرایی را در چارچوب شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد، موضوع مواد ۸۱ و ۸۲ قانون مدیریت خدمات کشوری، تعیین نماید.

۳- نظام آموزش کارکنان دولت و دستورالعمل‌های مربوطه را به نحوی اصلاح نماید که فعالیت‌های دانشی کارکنان و یادگیری‌های حاصل شده از مشارکت‌های دانشی آنان در قالب‌هایی همچون نشست‌های تخصصی، جلسات نقد پژوه، یادگیری و کاربست دانش در محیط نرم‌افزار و خارج از آن، روش‌های استاد و شاگردی و دیگر ابزارهای مدیریت دانش، با ساعت‌های آموزش رسمی کارکنان؛ معادل سازی شده و گواهینامه رسمی برای آن صادر گردد.

۴- کمیت و کیفیت فعالیت‌های دانشی کارکنان، در مدت تجربه لازم برای ارتقاء و ارزیابی عملکرد آنها لحاظ گردد.

تبصره: در صورتی که مصوبات ستاد در هریک از موارد فوق نیاز به تایید و تصویب شورای عالی اداری یا شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی داشته باشد، ستاد موظف است پیشنهادهای لازم را جهت تصویب به این شوراهای ارائه نماید.

**ماده ۴** - سازمان اداری و استخدامی کشور (مرکز آموزش مدیریت دولتی) با همکاری مراکز علمی دولتی و خصوصی و با مشارکت دستگاه‌های اجرایی مسئول، ضمن شناسایی و احصای مستمر مصادیق میان‌بخشی و دارای اهمیت در سطح ملی، نسبت به ثبت و حفظ سوابق و تجارب موجود در زمینه: مذاکرات هسته‌ای، مبارزه با بیماری کرونا، توسعه حوزه‌های



۳۸۶۰۵۶ شماره:

۱۳۹۹/۱۰/۲۷ تاریخ:

پوست:

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه شورای عالی اداری

نفتی و پتروشیمی، مبارزه با فقر، بهبود اشتغال، ارتقای بهرهوری، توسعه دولت الکترونیک و اصلاح نظام اداری در چارچوب مدیریت دانش، اقدام نماید.

**ماده ۵** - دستگاههای اجرایی موظفند در چارچوب دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی «ستاد»، یکی از کمیته‌های تخصصی موضوع ماده ۴ مصوبه شماره ۱۱۸۵۲ تاریخ ۱۳۹۳/۹/۵ ۲۰۶/۹۳/۱۱ شورای عالی اداری را مأمور استقرار نظام مدیریت دانش در دستگاه نمایند.

**تبصره** : تعیین واحد متولی تصمیمات این کمیته بر عهده شورای راهبری توسعه مدیریت دستگاه خواهد بود.

**ماده ۶** - بالاترین مقام دستگاه اجرایی، مسئول راهبری استقرار مدیریت دانش در دستگاه و حسن اجرای این مصوبه بوده و گزارش نحوه اجرای آن توسط دبیرخانه شورای عالی اداری، هر شش ماه به شورا ارایه می‌گردد.



معاون رئیس جمهور

و

رئیس سازمان



شماره نامه: ۱۵۴۷۴  
تاریخ نامه: ۱۴۰۰/۰۳/۲۶  
پیوست: دارد

ریاست جمهوری  
سازمان اداری و اسناد اداری کشور

بسم الله الرحمن الرحيم

## بخشنامه به تمامی دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

در اجرای بند ۳ ماده یک «دستورالعمل مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی» (موضوع مصوبه شماره ۳۸۶۰۵۶ تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۷شورای عالی اداری) و در راستای ایجاد هماهنگی، هم راستایی و وحدت رویه در اجرای مدیریت دانش، به پیوست «نظامنامه مدیریت دانش دستگاه‌های اجرایی» جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

لازم است، کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول در اجرای بند ۳-۸ نظامنامه نسبت به تعیین واحد متولی مدیریت دانش دستگاه (از بین واحدهای سازمانی موجود) اقدام و در اسرع وقت نسبت به استقرار نظام مدیریت دانش در دستگاه و واحدهای تابعه بر اساس این نظامنامه اقدام نمایند. معاونت نوسازی اداری این سازمان، همکاری لازم در خصوص ایجاد تغییرات ساختاری مورد نیاز را با دستگاه‌های اجرایی به عمل خواهد آورد.

دستگاه موظف است ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این نظامنامه، گزارشی از اقدامات صورت گرفته در اجرای ماده ۸ را به این سازمان (مرکز مطالعات نظامها و فناوری‌های اداری) اعلام نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، مسئول نظارت بر حسن اجرای این نظامنامه و استقرار مدیریت دانش در دستگاه‌های استانی می‌باشند.

جهشید انصاری

رونوشت:

جناب آقای شهریاری نسب سرپرست محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کهکیلویه و بویر احمد جهت اقدام لازم  
جناب آقای حضرتی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان آذربایجان غربی جهت اقدام لازم  
جناب آقای غلامی راد رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان مازندران جهت اقدام لازم

معاون رئیس جمهور

و

رئیس سازمان



ریاست جمهوری

## سازمان اداری و استخدامی کشور

شماره نامه:

۱۵۴۷۴

تاریخ نامه:

۱۴۰۰/۰۳/۲۶

پورت:

دارد

جناب آقای درویشی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان بوشهر جهت اقدام لازم

جناب آقای قیصوری رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ایلام جهت اقدام لازم

جناب آقای پارسی پور رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی جهت اقدام لازم

جناب آقای شفیعی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران جهت اقدام لازم

سرکار خانم حسن پور رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان مرکزی جهت اقدام لازم

جناب آقای صیدایی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان همدان جهت اقدام لازم

جناب آقای نصرالله‌ی زاده رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان جهت اقدام لازم

جناب آقای جمشیدی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی جهت اقدام لازم

جناب آقای حاجتی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خوزستان جهت اقدام لازم

جناب آقای وفایی بکیانی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمانشاه جهت اقدام لازم

سرکار خانم عربشاهی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان البرز جهت اقدام لازم

جناب آقای دریانورد رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان هرمزگان جهت اقدام لازم

جناب آقای بهبودی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان آذربایجان شرقی جهت اقدام لازم

جناب آقای شایقی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اردبیل جهت اقدام لازم

جناب آقای نوروزی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس جهت اقدام لازم

جناب آقای عرب اول رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان جهت اقدام لازم

جناب آقای مالکی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان جهت اقدام لازم

جناب آقای میرزاچی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان جهت اقدام لازم

جناب آقای پورعیسی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی جهت اقدام لازم

جناب آقای اکبری رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اصفهان جهت اقدام لازم

جناب آقای عابدی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گلستان جهت اقدام لازم

جناب آقای حسینی پور رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد جهت اقدام لازم

جناب آقای رودری رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان جهت اقدام لازم

جناب آقای نوربخش رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم جهت اقدام لازم

جناب آقای محمدی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان جهت اقدام لازم

جناب آقای یاری رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین جهت اقدام لازم

جناب آقای شهریار پور رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان چهارمحال و بختیاری جهت اقدام لازم

## سازمان اداری و استخدامی کشور

### «نظام نامه مدیریت دانش دستگاه های اجرایی»

#### ماده ۱- تعاریف واژگان و اختصارات

سازمان: سازمان اداری و استخدامی کشور

دستگاه: دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

تصویب: تصویب شماره ۳۸۶۰۵۶ تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۷ شورای عالی اداری

ستاد: ستاد برنامه ریزی تحول اداری کشور

کمیته: یکی از کمیته های تخصصی موضوع ماده ۴ تصویب شماره ۲۰۶/۹۳/۱۱۸۵۲ تاریخ ۱۳۹۳/۹/۵ شورای عالی اداری که بر اساس ماده ۵ تصویب مامور استقرار مدیریت دانش در دستگاه است.

واحد متولی: واحد سازمانی موضوع تبصره ماده ۵ تصویب که بر اساس تصمیم شورای راهبری توسعه مدیریت دستگاه مسئول اجرای تصمیمات کمیته در پیاده سازی مدیریت دانش است.

مدیریت دانش: فرایندی نظاممند و مستمر که از طریق آن، دانش دستگاه شناسایی، خلق، نگهداری، تسهیم و به کار گرفته شده و منجر به یادگیری، نوآوری، توسعه فردی، توسعه تیمی و توسعه سازمانی می شود.

فرآیندهای مدیریت دانش: به فرایندهای پنج گانه ای اطلاق می گردد که دانش در دستگاه از طریق آن فرایندها «شناسایی و کشف»، «خلق»، «حفظ و نگهداری»، «اشاعه و تسهیم» و «به کار گیری» می شود.

تسهیل گرهای مدیریت دانش: عوامل بستر ساز و فراهم کننده شرایط سازمانی مناسب که محرک و تقویت کننده فرآیندهای مدیریت دانش هستند.

شماره نامه: ۱۵۴۷۴  
تاریخ نامه: ۱۴۰۰/۰۳/۲۶



معاون رئیس جمهور  
و  
رئیس سازمان

## سازمان اداری و اسنادی کشور

چشم انداز و مأموریت مدیریت دانش: سندی است که در آن وضعیتی را نشان می‌دهد که دستگاه اجرایی می‌خواهد در آینده در حوزه مدیریت دانش به آن برسد و چگونگی رسیدن به آن، در سند ترسیم می‌گردد.

راهبردهای مدیریت دانش: مجموعه اقداماتی که مسیر دستیابی به اهداف کلان و چشم انداز مدیریت دانش را با درنظر گرفتن شرایط محیط داخلی و خارجی دستگاه ترسیم می‌نماید.

نتایج: خروجی‌های دانشی هستند که حاصل استقرار نظام مدیریت دانش در دستگاه است.

پیامدها: اثرات مثبت سازمانی بر دستگاه و ذینفعان آن است که حاصل تحقق نتایج مدیریت دانش است.

### ماده ۲- اهداف

اهداف استقرار نظام مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی عبارتند از:

- ۱- همسوسازی و هم راستایی میان مدیریت دانش و اهداف، برنامه‌ها و استراتژی‌های دستگاه‌ها.
- ۲- ارزیابی، نظارت و پایش وضعیت بلوغ مدیریت دانش در دستگاه‌ها.
- ۳- ایجاد و بهبود فرهنگ تبادل و تسهیم دانش در سطح دستگاه‌ها.
- ۴- شناسایی، خلق، نگهداری، تسهیم و استفاده مستمر از دانش در دستگاه‌ها.
- ۵- توسعه شبکه دانشی یکپارچه و قابل دسترس در نظام اداری با مشارکت دستگاه‌ها.

### ماده ۳- اصول

اصول حاکم بر نظام مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی به شرح ذیل است:

۱- **اصل نگرش راهبردی:** پشتیبانی و حمایت و همسویی مدیریت دانش با اهداف و استراتژی‌های دستگاه.

۲- **اصل نگرش سیستمی:** برقراری ارتباط درونی بین اجزاء نظام مدیریت دانش و ارتباط بیرونی بین نظام مدیریت دانش با سایر نظام‌های مدیریتی.

۳- **اصل جامعیت فرایندها:** در نظر گرفتن تمامی فرایندهای مدیریت دانش به منظور استقرار صحیح نظام مدیریت دانش.

۴- **اصل مشارکت:** جلب مشارکت و همراهی تمامی کارکنان و مدیران در اجرای فرایندهای مدیریت دانش.

۵- **اصل پایش مستمر:** بازبینی و بررسی مستمر نظام مدیریت دانش و فراهم نمودن بازخوردهای لازم جهت اصلاح و بازنگری آن.

۶- **اصل تداوم و توسعه مدیریت دانش:** در نظر گرفتن مدیریت دانش به عنوان یک موضوع بلندمدت و استمرار و توسعه آن به منظور نیل به نتیجه مناسب.

۷- **اصل انسان محوری:** محوریت اصلی تمامی فعالیتها و فرایندهای مدیریت دانش سرمایه انسانی است که نقش ویژه‌ای در ارتقا سطح دانش سازمانی دارد.

۸- **اصل مالکیت معنوی:** حفظ مالکیت معنوی دانش‌های به اشتراک گذاشته شده در سطح دستگاه اجرایی.

## ماده ۴- ارزش‌ها

ارزش‌های حاکم بر نظام مدیریت دانش در دستگاه‌های اجرایی به شرح ذیل است:

۱) **اندیشه محوری:** ارج نهادن به اندیشه و تفکر کارکنان به عنوان مهم‌ترین دارایی و سرمایه دستگاه اجرایی.

۲) **اخلاق‌گرایی و فرهنگ محوری:** شناسایی، تسهیم و به کارگیری دانش با رعایت اصول اخلاقی و ارزشی و کرامت انسانی و حفظ مالکیت معنوی.

۳) **عدالت محوری:** رعایت عدالت در ایجاد انگیزه و شفافیت در تشویق فعالان نظام مدیریت دانش با

توجه به میزان عملکرد آنها.

## ماده ۵- راهبردها

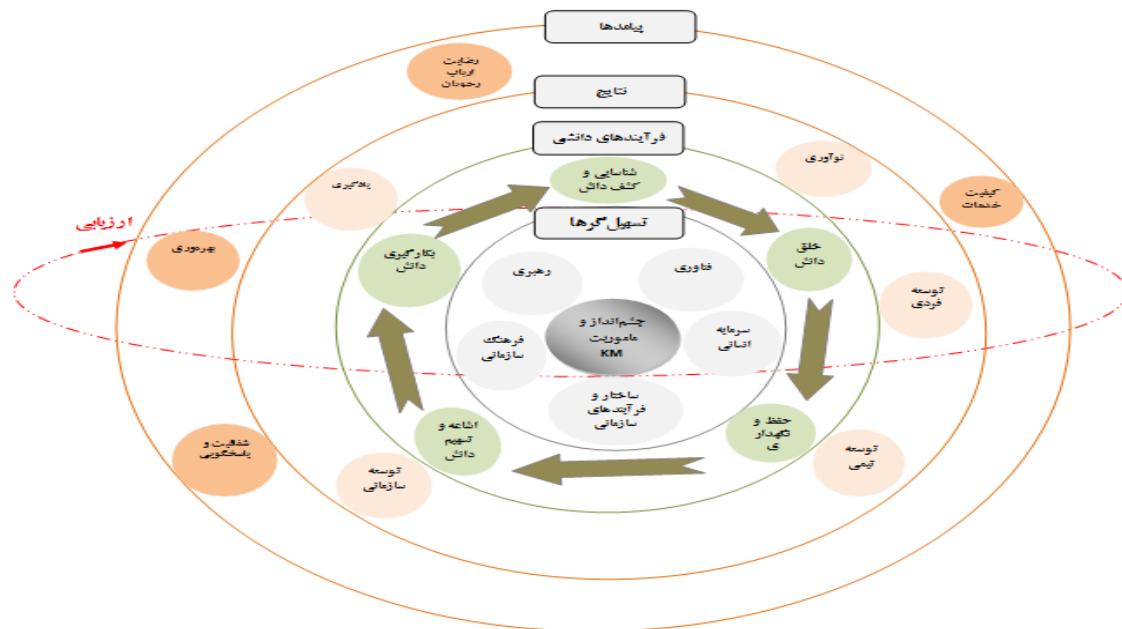
اجرای مدیریت دانش به عنوان یک نظام مدیریتی مستلزم برخورداری از رویکرد راهبردی و ملاحظه راهبردهایی برای نیل به چشم انداز توسعه نظام اداری است، به نحوی که با یک رویکرد سیستمی، بیشترین همگرایی و همافزایی را با دیگر نظامها و خردهنظامهای اداری و مدیریتی برقرار نماید. بر این اساس، راهبردهای مدیریت دانش به شرح ذیل می‌باشند:

- ۱- همراستایی اهداف و استراتژی‌های مدیریت دانش با اهداف و استراتژی‌های دستگاه.
- ۲- ایجاد یکپارچگی و تعامل بین نظام مدیریت دانش و سایر نظامهای مدیریتی در راستای راهبردهای کلان دستگاه.
- ۳- همگرایی با شرایط محیط داخلی و خارجی نقاط قوت و ضعف دستگاه جهت نیل به چشم‌انداز مدیریت دانش.

## ماده ۶- مدل مدیریت دانش

مدل مدیریت دانش با ابتناء بر مدل‌های جهانی، نظرات خبرگان و ویژگی‌های نظام اداری کشور طراحی شده و تصویر جامعی از مدیریت دانش در نظام اداری ایران ایجاد می‌کند که راهنمای اجرای این نظام قرار می‌گیرد. شکل زیر نشان‌دهنده مدل مفهومی مدیریت دانش دستگاه‌های اجرایی است که دارای پنج لایه اصلی است:

## سازمان اداری و استخدامی کشور



مدل مدیریت دانش دستگاه‌های اجرایی

۱) لایه اول (هسته مدل) بیانگر چشم‌انداز و مأموریت مدیریت دانش دستگاه است. در چشم‌انداز،

وضعیت آتی که دستگاه در زمینه مدیریت دانش می‌خواهد به آن بررسد ترسیم شده و در

مأموریت، نحوه تحقق چشم‌انداز و نقش دستگاه در آن مشخص می‌شود.

۲) تسهیل‌گرهای مدیریت دانش در لایه دوم مدل قرار دارند که بستری مهم برای اجرا و توسعه

فرایندهای دانشی در دستگاه هستند که با بهره‌گیری صحیح از این عناصر فناوری، سرمایه

انسانی، ساختار، فرایندها و فرهنگ سازمانی روند استقرار مدیریت دانش در دستگاه تسهیل

می‌شود.

۳) در لایه سوم مدل، فرآیندهای دانشی قرار دارند که پیاده‌سازی مدیریت دانش در دستگاه از

شناسایی و کشف دانش تا به کارگیری دانش، در گرو اجرای صحیح آنها است. این فرایندها

شامل شناسایی و کشف دانش، حلقه دانش، حفظ و نگهداری دانش، اشاعه و تسهیم و

به کارگیری دانش هستند.

۴) لایه چهارم مدل دربردارنده نتایج مدیریت دانش در دستگاه است و شامل نوآوری، یادگیری،

توسعه فردی، توسعه تیمی، و توسعه سازمانی می‌باشد.

۵) در لایه پنجم و نهایی، پیامدهای کسب نتایج مندرج در لایه چهارم قرار می‌گیرد. پیامدهای نتایج اجرای مدیریت دانش در دستگاهها شامل مواردی نظیر بهبود کیفیت خدمات، ارتقاء شفافیت و پاسخگویی به شهروندان و بهره‌وری هستند.

## ماده ۷- مراحل استقرار مدیریت دانش در دستگاه

استقرار نظام مدیریت دانش در دستگاهها شامل چهار مرحله است. سازمان و دستگاهها موظفند برنامه‌ها و اقدامات خود را در چارچوب مراحل زیر طراحی و اجرا نمایند:

الف. بسترسازی مدیریت دانش

ب. سنجش بلوغ مدیریت دانش

ج. برنامه‌ریزی استقرار نظام مدیریت دانش

د. اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده برای استقرار مدیریت دانش

۵. پایش و ارزیابی برنامه‌های مدیریت دانش

## ماده ۸- بسترسازی مدیریت دانش

۱-۸- راهبری مدیریت دانش در ستاد:

سازمان موظف است به منظور برنامه‌ریزی راهبردی و نظارت بر حسن اجرای این نظامنامه و استقرار کامل مدیریت دانش در دستگاهها نسبت به انجام موارد زیر در ستاد اقدام نماید:

۱) تصویب سیاست‌های کلی و برنامه‌های راهبردی مدیریت دانش در نظام اداری.

۲) پیشنهاد تغییرات در سایر نظامهای مدیریتی متناسب با اهداف و فعالیت‌های مدیریت دانش (بر اساس ماده ۳ مصوبه) جهت تصویب در مراجع مربوط.

سازمان اداری و استخدامی کشور

۳) طراحی و برنامه‌ریزی به منظور استقرار شبکه ملی مدیریت دانش بخش دولتی و تعیین

استانداردهای لازم جهت بهره‌برداری از سامانه‌های مربوطه

۴) بررسی گزارش‌های کلی بلوغ مدیریت دانش و تعیین نحوه شناسایی و تقدير از دستگاه‌های

فعال و برگزیده در حوزه مدیریت دانش

**۸-۲- اقدامات کمیته تخصصی مسئول استقرار مدیریت دانش در دستگاه:**

دستگاه موظف است به منظور ایجاد بستر مناسب، فرهنگ‌سازی و فراهم نمودن زیرساخت‌های مورد

نیاز استقرار نظام مدیریت دانش، یکی از کمیته‌های تخصصی موضوع ماده ۴ مصوبه شماره

۲۰۶/۹۳/۱۱۸۵۲ تاریخ ۱۳۹۳/۹/۵ شورای عالی اداری را تعیین و مامور انجام وظایف زیر نماید:

۱) بررسی و تأیید چشم‌انداز، اهداف و راهبردهای مدیریت دانش دستگاه.

۲) بررسی و تأیید برنامه‌ها و طرح‌های دستگاه در زمینه مدیریت دانش.

۳) بررسی و پیش‌بینی اعتبارات و منابع مورد نیاز استقرار نظام مدیریت دانش بر اساس سند

چشم‌انداز، اهداف، راهبردها و برنامه‌های مصوب.

۴) بررسی و تأیید برنامه‌های توسعه فرهنگ مدیریت دانش و عناوین و محتوای دوره‌های

آموزشی مورد نیاز برای کارکنان.

۵) پیش‌بینی و تأیید سازوکارهای انگیزشی برای مشارکت کارکنان، مدیران و واحدهای ستادی

و استانی فعال دستگاه در چارچوب دستورالعمل‌های سازمان.

۶) پیش‌بینی و تصویب سازوکارهایی برای حفظ مالکیت معنوی و حقوق تالیفی صاحبان و

ثبت کنندگان دانش در چارچوب ضوابط و مقررات.

(۷) تصویب شیوه‌نامه‌های مورد نیاز نظام مدیریت دانش به ویژه در حوزه‌های انجمن‌های خبرگی، سامانه نرم‌افزاری، روش‌های ثبت دانش، فرایند استخراج دانش در زمان خروج از خدمت.

(۸) پایش مستمر اجرای مدیریت دانش، اخذ گزارش‌های مربوطه و ارائه آن به سازمان.

(۹) ارزیابی نتایج و دستاوردهای اجرای نظام مدیریت دانش در دستگاه.

(۱۰) نظارت بر انتخاب مؤسسات مشاور صاحب صلاحیت در راستای استقرار نظام مدیریت دانش.

### ۸-۳- واحد متولی مدیریت دانش و شرح وظایف آن:

دستگاه اجرایی مطابق تبصره ماده ۵ مصوبه، واحد متولی مدیریت دانش را مناسب با شرح وظایف و ساختار موجود دستگاه تعیین نموده و این واحد مسئولیت اجرای تصمیمات کمیته تخصصی موضوع بند ۲-۸ را برعهده دارد.

### ماده ۹- سنجش بلوغ مدیریت دانش

سنجش بلوغ مدیریت دانش دستگاه‌های اجرایی مبتنی بر چهار لایه تسهیل‌گرها، فرایندها، نتایج و پیامدها بر اساس مدل مفهومی استقرار مدیریت دانش دستگاه‌های اجرایی انجام می‌گیرد. سنجش بلوغ مدیریت دانش، یکبار در ابتدای استقرار نظام مدیریت دانش و سپس به صورت سالانه جهت تعیین میزان موفقیت و ارتقاء دستگاه اجرایی در پیشبرد اهداف مدیریت دانش و همچنین تدوین برنامه‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت مدیریت دانش توسط دستگاه اجرایی در چهار مرحله به شرح ذیل انجام می‌پذیرد.

**۱) مرحله اول: خودارزیابی**- در این مرحله پس از تعیین واحد متولی مدیریت دانش در دستگاه، این واحد نسبت به ارزیابی دستگاه بر اساس مستندات خواسته شده اقدام می‌نماید. نتایج خودارزیابی به انضمام مستندات مربوطه در سامانه‌ای که به همین منظور در پortal سازمان طراحی و تعییه می‌گردد درج خواهد شد.

**۲) مرحله دوم: اعتبارسنجی**- این مرحله مبتنی بر بررسی امتیازات داده شده در خودارزیابی و مستندات ضمیمه شده است که در سازمان صورت می‌پذیرد. در این مرحله امتیازات داده شده در مرحله اول با بررسی مستندات ارائه شده برای هر سنجه اعتباریابی می‌گردد و در صورت عدم تایید، نتیجه برای اصلاح یا تکمیل مستندات و شواهد به دستگاه منعکس می‌شود.

**۳) مرحله سوم: بررسی میدانی**- این مرحله مبتنی بر ارزیابی میدانی و مشاهده و بررسی حضوری در محل دستگاه است. این مرحله توسط کارشناسان سازمان یا ارزیابان آموزش‌دیده انجام می‌پذیرد.

**۴) مرحله چهارم: تایید نهایی و رتبه‌بندی دستگاه‌ها**- پس از پایان فرایند سنجش بلوغ و اعتبارسنجی نهایی نتایج، دستگاه‌ها بر اساس سطوح بلوغ مدیریت دانش رتبه‌بندی و معرفی خواهند شد. گزارش تفصیلی سنجش بلوغ توسط سازمان تهیه و منتشر خواهد شد. ستاد در خصوص تقدیر از دستگاه‌های برتر تمهیبدات لازم را پیش‌بینی خواهد کرد.

## ماده ۱۰ - برنامه‌ریزی مدیریت دانش

برنامه‌ریزی مدیریت دانش با هدف تعیین مأموریت و چشم‌انداز مدیریت دانش، اولویت‌بندی حوزه‌های دانشی و ارائه برنامه اقدامات مورد نیاز در حوزه تسهیل‌گرها و فرایندهای دانش، صورت می‌گیرد. نتایج سنجش بلوغ مدیریت دانش و نقاط قوت و قابل بهبود به دست آمده، به عنوان ورودی‌های مرحله برنامه‌ریزی در نظر گرفته می‌شوند. برای انجام این مرحله، دستگاه‌ها می‌بایست اقدامات ذیل را انجام دهند:

- ۱- تدوین چشم‌انداز، مأموریت و راهبرد ۳ ساله مدیریت دانش بر اساس مفاد این نظام‌نامه.
- ۲- شناسایی و اولویت‌بندی کلان‌حوزه‌های دانشی بر پایه مأموریت و سند استراتژی، بررسی نمودار سازمانی و برگزاری جلسات خبرگی میان مدیران ارشد و یا سایر شیوه‌های متناسب با شرایط دستگاه.

شماره نامه: ۱۵۴۷۴  
تاریخ نامه: ۱۴۰۰/۰۳/۲۶



## سازمان اداری و اسنادی کشور

معاون رئیس جمهور  
و  
رئیس سازمان

به منظور اولویت‌بندی کلان حوزه‌های دانشی از ۴ شاخص «اهمیت»، «تخصصی بودن»، «تجربی و مهارتی بودن»، و «تعداد متخصصان» استفاده می‌شود. سپس بر اساس برایند نتایج شاخص‌های چهارگانه، حوزه‌های دانشی با امتیاز بالاتر به عنوان حوزه‌های با اولویت در نظر گرفته می‌شوند.

- ۳- تدوین درخت (یا نقشه) دانش دستگاه اجرایی.
- ۴- تعیین اقدامات مورد نیاز برای بهبود در حوزه تسهیل‌گرها و آماده‌سازی بیشتر دستگاه برای استقرار مدیریت دانش.
- ۵- برنامه‌ریزی برای انتخاب و بهره‌گیری از ابزارها و تکنیک‌های مدیریت دانش. در این مرحله در کلان حوزه‌های دانشی با اولویت، به برنامه‌ریزی بهبود وضعیت دستگاه در هریک از مراحل ۵ گانه فرایند پرداخته می‌شود؛ سپس بر اساس آن ابزارها و روش‌ها انتخاب و اجرا می‌شوند.
- ۶- استفاده از ابزارها و تکنیک‌های شناخته شده مدیریت دانش در مراحل مختلف برنامه‌ریزی و اجرا.

## ماده ۱۱- همکاری‌های بین سازمانی

۱-۱- لازم است دستگاه‌ها به منظور بهره‌گیری از دانش یکدیگر به‌ویژه در حوزه‌های مشترک و میان‌بخشی، زمینه همکاری و تبادلات دانشی را فراهم آورند.

۲- به منظور شناسایی و احصاء مصادیق میان‌بخشی مندرج در ماده ۴ مصوبه، دستگاه‌های مسئول می‌باشد نسبت به ثبت و حفظ سوابق و تجارب با مرکز آموزش مدیریت دولتی همکاری مستمر داشته باشند.

## ماده ۱۲- نرم افزار مدیریت دانش

دستگاه از یک سامانه نرم افزاری مدیریت دانش به منظور پشتیبانی از اجرای دقیق فرایندهای مدیریت دانش استفاده خواهد نمود. نرم افزار مورد استفاده می‌باشد تحت وب بوده و از طریق شبکه داخلی (اینترنت) و یا اینترنت در دسترس کارکنان دستگاه قرار گرفته و ارتباط بین آنها را فراهم سازد. این

## سازمان اداری و اتّحادی کشور

نرم افزار می‌بایست پشتیبان فرایندهای شناسایی، خلق، حفظ، تسهیم و به کارگیری دانش باشد. همچنین لازم است نرم افزار مورد استفاده قابلیت اتصال به شبکه ملی مدیریت دانش داشته باشد. نرم افزار مدیریت دانش می‌بایست به منظور کارکرد بهینه سیستم مدیریت دانش قابلیت‌های ذیل را دارا باشد:

- ثبت، طبقه‌بندی، ارزیابی، بازیابی و توسعه دانش.
- طرح سؤال و تالارهای پرسش و پاسخ.
- امکان برگزاری جلسات هماندیشی.
- تعریف درخت و نقشه دانش سازمانی.
- ثبت و طبقه‌بندی مستندات دانشی.
- تعریف گروه‌های دانشی و بهره‌مندی از امکانات شبکه اجتماعی.
- پایگاه دانش، سیستم‌های کدگذاری و سیستم مدیریت اسناد.
- ابزار جستجوی پیشرفته در میان دانش‌ها، سؤالات و مستندات دانشی.
- امکان شناسایی خودکار خبرگان حوزه‌های مختلف دانشی.
- امکان ایجاد پروفایل دانشی برای کاربران نرم افزار.
- ارائه گزارش‌های متنوع مدیریتی از عملکرد واحدهای سازمانی و اعضای نرم افزار.
- حفظ مالکیت معنوی و حقوق ثبت کنندگان و صاحبان دانش به صورت فردی و تیمی.

این نظامنامه در دوازده (۱۲) ماده تنظیم گردیده و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد و مسئولیت حسن اجرای آن بر عهده بالاترین مقام دستگاه است.